

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту закону України «Про внесення змін до Закону України «Про космічну діяльність»

1. Мета

Метою прийняття акта є внесення змін до правових засад здійснення космічної діяльності в Україні, визначених Законом України від 15.11.1996 № 502/96-ВР «Про космічну діяльність» (далі – Закон № 502/96-ВР), які потребують нагального врегулювання для забезпечення ефективної взаємодії державних органів під час формування та реалізації державної політики у сфері космічної діяльності, дерегуляції космічної діяльності, приведення Закону № 502/96-ВР у відповідність до положень законодавства України та термінології Закону № 502/96-ВР у відповідність із єдиним термінологічним апаратом у цій сфері.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Підставами розроблення проєкту акта є Конвенція про реєстрацію космічних об'єктів, що запускаються у космічний простір, 1975 року, закони України «Про центральні органи виконавчої влади», «Про адміністративну процедуру», «Про публічні електронні реєстри», розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.02.2024 № 137-р «Про затвердження плану пріоритетних дій Уряду на 2024 рік», постанови Верховної Ради України від 06.02.2024 № 3561-ІХ «Про План законопроектної роботи Верховної Ради України на 2024 рік», розпорядження Кабінету Міністрів України від 09.02.2024 № 133-р «Про затвердження плану заходів з виконання рекомендацій Європейської Комісії, представлених у Звіті про прогрес України в рамках Пакета розширення Європейського Союзу 2023 року», резолюція Першого віце-прем'єр-міністра – Міністра економіки України від 19.07.2023 № 21919/1/1-23 щодо забезпечення виконання рішень, прийнятих на засіданні Міжвідомчої робочої групи з питань прискореного перегляду інструментів державного регулювання господарської діяльності.

Проєкт акта покликаний забезпечити чітке розмежування повноважень центральних органів виконавчої влади у сфері космічної діяльності, створених на виконання Закону України від 02.10.2019 № 143-ІХ «Про внесення змін до деяких законів України щодо державного регулювання космічної діяльності», зокрема центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері космічної діяльності, та центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері космічної діяльності.

На сьогодні відповідно до Положення про Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 07.09.2020 № 819, Мінстратегпром є центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері космічної діяльності, а відповідно до Положення про Державне космічне агентство України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14.05.2015 № 281, ДКА є центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері космічної діяльності.

За цих умов склалася ситуація, за якої відповідно до Закону № 502/96-ВР майже всі повноваження центральних органів виконавчої влади у сфері космічної діяльності надані центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері космічної діяльності (стаття 6), а центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері космічної діяльності, має повноваження тільки щодо видачі дозволів (стаття 10) й інформування в разі виникнення загрози під час здійснення космічної діяльності (стаття 23).

Зазначене створює невизначеність щодо компетенції центральних органів виконавчої влади у сфері космічної діяльності та заважає їх ефективній взаємодії під час формування та реалізації державної політики в цій сфері.

Крім того, термінологія Закону № 502/96-ВР потребує приведення у відповідність із єдиним термінологічним апаратом у сфері космічної діяльності як у частині термінів, визначених Законом № 502/96-ВР, так і термінів, які вживаються в інших нормативно-правових документах. Адже використання Законом № 502/96-ВР різної термінології щодо одного питання призводить до двозначності розуміння положень Закону № 502/96-ВР, виникнення колізій та неефективності Закону № 502/96-ВР.

Також Закон № 502/96-ВР потребує змін у частині надання адміністративних послуг із урахуванням положень законів України «Про адміністративні послуги», «Про адміністративну процедуру» та «Про публічні електронні реєстри».

Окремо проектом акта пропонується:

ввести нове поняття «космічний об'єкт», яке відповідає Конвенції про реєстрацію космічних об'єктів, що запускаються у космічний простір, 1975 року, та статті 2 Регламенту (ЄС) 2021/69 Європейського Парламенту та Європейської Ради від 28 квітня 2021 року щодо заснування Космічної програми Союзу та Агентства ЄС з космічної програми (Regulation (EU) 2021/696 of the European Parliament and of the Council of 28 April 2021 establishing the Union Space Programme and the European Union Agency for the Space Programme and repealing Regulations (EU) № 912/2010, (EU) № 1285/2013 and (EU) № 377/2014 and Decision № 541/2014/EU);

Державний реєстр космічних апаратів України перетворити на Державний реєстр космічних об'єктів України з метою забезпечення виконання положень Конвенції про реєстрацію космічних об'єктів, що запускаються у космічний простір, 1975 року, ратифікованої Україною у 1977 році, та Закону України «Про публічні електронні реєстри»;

Державний реєстр унікальних об'єктів космічної діяльності перетворити у спосіб зміни паперової організації його ведення на електронну відповідно до Закону України «Про публічні електронні реєстри».

З урахуванням протоколу № 11 від 06.07.2023 засідання Міжвідомчої робочої групи з питань прискореного перегляду інструментів державного регулювання господарської діяльності пропонується:

скасувати дозвіл на проведення переговорів з іноземними суб'єктами господарської діяльності з питань дослідження і використання космічного простору, виробництва та експлуатації космічної техніки, здійснення експорту, імпорту і реекспорту космічної техніки та космічних технологій, їх тимчасового

вивезення за межі України або тимчасового ввезення на її територію, транзиту територією України;

встановити вимогу щодо надання всіма суб'єктами космічної діяльності України повідомлень про проведення переговорів з іноземними суб'єктами з питань дослідження і використання космічного простору, виробництва та експлуатації космічної техніки, здійснення експорту, імпорту і реекспорту космічної техніки та космічних технологій, їх тимчасового вивезення за межі України або тимчасового ввезення на її територію, транзиту територією України, а також щодо реєстрації укладених всіма суб'єктами космічної діяльності України з іноземними суб'єктами договорів (контрактів) з питань дослідження і використання космічного простору, виробництва та експлуатації, купівлі-продажу космічної техніки, космічних технологій та послуг, змін до них;

встановити вимогу подання декларацій про провадження господарської діяльності у сфері космічної діяльності всіма суб'єктами космічної діяльності України, які мають намір здійснювати космічну діяльність, до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері космічної діяльності;

визначити перелік документів, які необхідно подати для отримання дозволу на здійснення окремих видів космічної діяльності, реєстрації космічних об'єктів та унікальних об'єктів космічної діяльності.

3. Основні положення проєкту акта

Проєктом акта пропонується привести Закон України «Про космічну діяльність» у відповідність із вимогами національного законодавства.

Механізм реалізації положень акта передбачає внесення змін до Закону № 502/96-ВР у частині:

розмежування повноважень центральних органів виконавчої влади у сфері космічної діяльності, а також їх взаємодії з Міністерством оборони України;

дерегуляції космічної діяльності;

приведення положень Закону № 502/96-ВР у відповідність до положень законів України «Про адміністративну процедуру» та «Про публічні електронні реєстри»;

приведення положень Закону № 502/96-ВР у відповідність із єдиним термінологічним апаратом у сфері космічної діяльності.

4. Правові аспекти

Правовими підставами розроблення проєкту акта є Конституція України, Конвенція про реєстрацію космічних об'єктів, що запускаються у космічний простір, 1975 року, закони України «Про космічну діяльність», «Про центральні органи виконавчої влади», «Про національну безпеку України», «Про адміністративну процедуру», «Про адміністративні послуги», «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» та «Про публічні електронні реєстри», Регламент Кабінету Міністрів України, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 18.07.2007 № 950 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 09.11.2011 № 1156), постанова Кабінету Міністрів України від 07.09.2020 № 819 «Деякі питання Міністерства з питань

стратегічних галузей промисловості України», постанова Кабінету Міністрів України від 14.05.2015 № 281 «Про затвердження Положення про Державне космічне агентство України».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація акта не потребує додаткового фінансування з державного чи місцевого бюджетів.

Перетворення, модифікація, ведення та адміністрування Державного реєстру космічних об'єктів України та Державного реєстру унікальних об'єктів космічної діяльності здійснюватиметься за рахунок коштів Державного бюджету України в межах поточних бюджетних асигнувань за програмою КПКВК 6381010 «Керівництво та управління у сфері космічної діяльності».

У частині надання адміністративних послуг проєкт акта не передбачає утворення нового державного органу або нового структурного підрозділу центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері космічної діяльності.

Реалізація інших повноважень, визначених проєктом акта для відповідних державних органів, буде здійснюватися в межах видатків, передбачених на утримання цих державних органів.

Надходжень від реалізації функцій з надання адміністративних послуг до державного бюджету не передбачено.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проєкт акта:

не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності;

не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудова сфери, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної.

Проєкт акта потребує:

проведення публічних консультацій відповідно до Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики»;

погодження з Міністерством економіки України, Міністерством фінансів України, Міністерством оборони України, Державним космічним агентством України, Головним управлінням розвідки Міністерства оборони України, Службою зовнішньої розвідки України, Розвідувальним органом Адміністрації Державної прикордонної служби України, Національною поліцією України, Державною регуляторною службою України, Федерацією роботодавців України, Українським союзом промисловців і підприємців, Спілкою підприємців малих, середніх та приватизованих підприємств України. Громадською радою при Міністерстві з питань стратегічних галузей промисловості;

проведення цифрової експертизи Міністерством цифрової трансформації України та правової експертизи Міністерством юстиції України.

7. Оцінка відповідності

У проєкті акта відсутні положення, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції; стосуються прав і свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод; впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків; створюють підстави для дискримінації; містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних із корупцією.

Проєкт акта буде надісланий до Національного агентства з питань запобігання корупції для визначення необхідності проведення антикорупційної експертизи.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи проєкту акта не проводилися.

8. Прогноз результатів

Реалізація акта впливає на забезпечення прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави, оскільки його прийняття дасть змогу розмежувати повноваження центральних органів виконавчої влади у сфері космічної діяльності для дотримання чинного законодавства України, актуалізувати та привести норми Закону № 502/96-ВР у відповідність до законодавства України, зокрема в частині відповідності законам України «Про адміністративну процедуру» та «Про публічні електронні реєстри».

Реалізація акта не вплине на розвиток регіонів, ринок праці, громадське здоров'я, екологію та навколишнє природне середовище.

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Суб'єкти космічної діяльності	Ефективне забезпечення прав та інтересів суб'єктів космічної діяльності	Компетенція центральних органів виконавчої влади є важливим фактором забезпечення ефективної взаємодії суб'єктів космічної діяльності з відповідальними державними органами під час здійснення космічної діяльності. Застосування єдиного термінологічного апарату в нормативно-правових актах створює чіткість розуміння положень Закону № 502/96-ВР. Приведення положень Закону № 502/96-ВР у відповідність до законів України «Про адміністративну процедуру»

		та «Про публічні електронні реєстри» призведе до однозначного розуміння чинних процедур надання адміністративних послуг. Забезпечення рівних прав та обов'язків для суб'єктів космічної діяльності різних форм власності є запорукою створення однакових умов здійснення космічної діяльності.
Державні органи	Ефективність взаємодії центральних органів виконавчої влади у сфері космічної діяльності, а також їх взаємодії з Міністерством оборони України	Компетенція центральних органів виконавчої влади є важливим фактором забезпечення ефективної взаємодії відповідальних державних органів під час здійснення космічної діяльності. Дерегуляція в космічній діяльності через зменшення кількості бюрократичних процедур (зокрема скасування положень щодо дозволів на проведення переговорів). Існування зазначених процедур не вбачається доцільним та не сприяє розвитку космічної діяльності.

В. о. Міністра з питань стратегічних галузей промисловості України

Олег МОЖНИЙ

«_____» _____ 2024 року